

YARGININ İNŞASI

Kemal ŞAHİN

Küçükçekmece Hâkimi

(Genç Hukukçular Hukuk Okumaları Dersinde sunum)

4 Şubat 2014

Kemal Şahin, Demokrat Yargı Derneği'nin genel sekreteriyim. Küçükçekmece 2. Aile Mahkemesi hâkimiyim. Dernek adına hepimizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Bugüne kadar pek çok seminere panele katıldım. İlk defa böyle bir ekolün karşısında olmak açıkçası hem heyecanlandırıyor, hem de kaygılandırıyor beni. Gerçekten bir ekol. 16 yıl boyunca Genç Hukukçular olarak devam etmesi, özellikle üniversitelere baktığımız zaman üniversitelerde bile böyle bir ekol yok. Ben böyle kıymetli bir çabanın hakkını teslim ederek başlamak istiyorum. Başta Muharrem hoca ve hepimizi kutluyorum.

Yargının inşası derken öncelikle yargının durumuna bakmak lazım. Yargının durumuna bakmak için de yargıyı sadece bugün son 3-4 yılda veya birçoğunuzun dâhil olduğu 17 Aralık sonrası tartışmalarla birlikte değerlendirebilirsek veya bunun üzerinden tartışsak eksik bir tartışma olur. Aslında bütün bu adli sistemi bir bütün olarak ülkenin kuruluşundan bu yana ele almak lazım. Biz Demokrat Yargıçılar olarak özellikle Eylül ayının başında bir kitap çıkardık. “Türkiye’de yargı yoktur” dedik kitabın ismi de oydu ve henüz 5-6 ay geçmedi hakikaten kitapta yazdıklarımız yaşandı, adeta kitap sahneleniyor ülkede. Tabi yargı, hukuk, adalet meselelerini tartışmaya açtığımız zaman bazı şeylere dikkat ederek başlamak gerekir.

Bunlardan birincisi; eğer Türkiye’de yargı, hukuk, adalet meselelerini tartışıyorsak gündelik çıkarları, geçici-yüzeysel çıkarları dikkate alarak konumlar almaktan vazgeçmek gerekir. Bununla neyi kastediyorum; 12 Eylül 2010 seçimleri öncesi mesela bugünkü siyasal iktidar yargı bağımsızlığından, yargıda sorunlar olduğundan bahsediyordu. O dönem bugünkü ana muhalefet partisi yargı bağımsızlığından bahsedip yargıya müdahale etmeyelim diyordu. 12 Eylül 2010 sonrası ve HSYK seçimleri sonucu şekillenen bir yargı. Taraflar bir anda konum değiştirdi. Bu defa yargı bağımsızlığını savunan Ak Parti oldu; bir anda yargıda sorunlar olduğunu dile getiren ana muhalefet partisi oldu. 7 Şubat 2012 süreci MİT müsteşarının sorguya çağrılmasıyla birlikte birazcık Ak Parti de yargıda sorunlar olduğunu dile getirmeye başladı. Zaman içinde, 12 Eylül 2010 HSYK seçimlerinden sonra CHP yargıda tümüyle sorunlar olduğunu dile getirmeye başladı. Özetle de Balyoz, Ergenekon, OdaTv gibi popüler davalar üzerinden. Fakat 17 Aralıkla birlikte tarafların konumları yine bir anda değişti. 17 Aralıkla birlikte ‘yargıda sorunlar olduğunu bir tarafa bırakalım yargıda bir çete var’ şeklinde söyleyen bir iktidarla bu defa “yargıya müdahale etmeyelim yargı bağımsızdır” diyen bir ana muhalefetle karşı karşıya kaldık. Tamamen bunlar geçici, yüzeysel, günü birlik politik rantlar dikkate alınarak alınan konumlar. Eğer biz yargı, hukuk ve adaleti gerçekten tartışacaksak bu konumlardan bakmayı bir tarafa bırakacağız.

İkinci husus; yargı, adalet, hukuk meseleleri konuşulunca işte bugünde olduğu gibi yine tamamen hukukçular olarak bu toplanmış bulunmaktayız. Aslında bu sorun toplumun sorunu, toplumun meselesi. Yani hukukçular, hâkimler, savcılar, avukatlar belki de bu meselede en son söz sahibi olması gerekenler. En az konuşması gerekenler. Diyeceksiniz ki “ama en çok da siz konuşuyorsunuz”. Çağrılınca konuşuyoruz. Aslında tam da toplumun bu sürece katılması lazım çünkü tamamen toplumu ilgilendiriyor. Benim verdiğim kararlardan doğrudan toplum etkileniyor. Toplumun taleplerinin bu yargıyı, hukuku şekillendirmesi lazım ama tam tersi oluyor. Biz hukukçuların talepleri yargıyı şekillendiriyor. Yani içinden çıkamadığımız, çıkamayışımızın bir nedeni de aslında bu. E tabi ki topluma da “bakın yargı bu diyoruz, hukuk bu diyoruz” ve topluma hiçbir şekilde söz hakkı vermiyoruz. Asıl üzerinde kafa yormamız gerene, "Toplum nasıl bir yargı, ne tür bir hukuk istiyor?" İşte bunu topluma sormalıyız, toplum bunu kararlaştırmalı, yani birinci derecede toplum söz sahibi olmalı.

Üçüncü mesele; klişe ezberlerimiz...Geçen hafta sonu, İstanbul Barosu ve Bahçeşehir Üniversitesi'nin düzenlediği bir panelde de, hatta oturumumuzun başlığı “yargı bağımsızlığı, yargıç güvencesi, hukuk devleti, kuvvetler ayrılığı”. Türkiye'de hakikaten yargıyı anlamak istiyorsak bütün bu ezber klişeleri bir kenara atmak, çöpe atmak lazım. Eğer biz gerçekten Türkiye’de yargının ne olduğunu anlamak istiyorsak bütün bu ezber klişeleri reddederek işe başlamalıyız.

Gelelim yargı meselesine. Israrla tekrarlıyoruz. Bir ülkede yargıç ve savcıların olması yargının olduğu anlamına gelmez. Adliyelerin açık olması yargının olduğu anlamına gelmez. Eğer sadece bunlara bakarak Türkiye’de yargı var dersek dünyanın bütün ülkelerinde adliyeleri ve yargıç ve savcılarını görürsünüz ama tümünde yargı göremezsiniz. Kimisinde yargı vardır, kimisinde adliye vardır, kimisinde adliye de yoktur. Adaleti sağlayacak başka mekanizmalar var. Bir ülkede yargının, özellikle adli sistemin yargı olup olmadığını bir takım ölçütlerle test ederek sizlerle paylaşacağım. Her şeyden önce kuvvetler ayrılığı. Aslında o ölçütleri de gerek geçmişten gerek günümüzde bir takım davalar üzerinden değerlendirmeye çalışacağım. Aslında kastedilen Montesquieu’nun "Kanunların Ruhunu" isimli kitabında anlattıkları yani bir İngiliz tecrübesi. 17. yüzyıl İngiltere’indeki gözlemlerini analiz ettiği eserinde aslında formüle ettiği bu teoride yargının oradaki doğuşuna baktığınız zaman devletin içinden değil, toplumun içinden doğduğunu görürsünüz. İşte aristokratlarla burjuvaların siyasal çatışmalarından, kavgalarından. Aslında üçüncü güç, hakem olarak doğuyor toplumun içine. Doğuş ihtiyacı da toplumun devleti sınırlandırma aracı aslında yargı.

Bizde ki öyle mi yani hakikaten toplumun devleti sınırlandırma aracı mı? Birkaç örnek vereceğim. Muhakkak bilirsiniz misal 1960 öncesi Musa Anter’in bir ‘Kıvım’ şiiri, Yurt Gazetesi’nde yayınlanan Kürtçe bir şiir. O şiiri hakkında Musa Anter’e dava açıldı. 50 Kürt aydını dava açılınca desteklerini açıkladılar. 50 Kürt aydınının hepsi o desteklemeden dolayı tutuklandı. 14 ay sonra, 1960 sonrası 14 ay sonra, ancak mahkeme huzuruna çıkabildiler. Bunlar içinde Mehmet Emin Batu, bu işkenceler nedeniyle mide kanseri geçirerek cezaevinde öldü.

Yargı tarihine de 49'lar olarak geçti. Yıl 2011 hatırlarsınız Hopa olayları oldu. Ankara' da üniversite öğrencileri protesto ettiler. Protesto eden üniversite öğrencileri tutuklandı. Cezaevinde bu gençlerin saçları zorla kesildi. Bu zorla saç kesilme tavrını arkadaşları dışarıda protesto ettiler. Arkadaşları saçlarını kestirerek cezaevine fotoğraf gönderdiler. O fotoğraflar cezaevine yetişmeden saçlarını kesen gençler tutuklanarak cezaevine gönderildi.

Yani her iki davaya baktığımızda aradan 50-60 yıl geçmiş değişen bir şey yok. İktidar, devlet adına; yargı hep toplumu sınırlandırıyor. Toplum adına devleti veya iktidarı sınırlandırmıyor.

Bir başka örnek 1944'lerde 2. Dünya Savaşı'nda özellikle Nazilerin yenilgisi kesinleşince Entelektüel Türkçüler aleyhine açılan davalar, gözaltılar oldu. Mesela 19 Mayıs 1944'te İsmet İnönü'nün başbakan olarak "yargı haklarında gereğini yapacaktır" dedi ve hakikaten yargı Türkçü entelektüeller hakkında gerekeni yaptı. Çok ağır işkenceler geçirdiler, çok ağır sonuçlar doğurdu. İsmet İnönü bu lafı ederken herhangi biri çıkıp da "yargıç olarak bizim görevimiz devleti sınırlandırmak, bunlara karşı halkı korumaktır" demedi. Yargı gereğini yaptı(!).

2012 yılında hatırlarsınız Kürt milletvekilleri PKK'lılarla kucaklaşınca Erdoğan'ın bir sözü oldu. "Yargıya gerekeni söyledik, yargı haklarında gereğini yapacaktır" dedi. Gerçi o zaman bu koalisyon ortaklığı çatlamaıyordu. O lafı bugün söyleseydi yargı gereğini yapmazdı. Ve yargı hakikaten gereğini yapmaya kalktı. Hatta HSYK'nın 1. Daire başkanı Sayın İbrahim Okur'a sordular; başbakanın böyle bir açıklaması oldu, "başbakanın dili sürçmüştür, biz zaten re'sen, başbakan demeden harekete geçmiştik" dedi.

Ama hayat başka işliyor. 4 ay sonra hatırlarsınız Kandil'de masalar kuruldu ve devlet tüm dünya önünde kucaklaştı. Yargı hiçbir şey de yapmadı. Yargıyı bazen hayat da boşa çıkarabiliyor. Onun için yargı çok dikkatli olmalı. Bu örneklere baktığımız zaman Türkiye'deki adli sistem bir yargı değil, sadece bir adliye var. Çünkü tamamen devlet, iktidar adına toplumu kısıtlıyor. Yargı, başka siyasal grupları imhada, sindirmede iktidar adına - güç adına hep araçsallaştırılmıştır. Bir devlette Tapu Sicil Müdürlüğü neyse yargı da o olmuştur. Devletin içinde doğmuş. Toplumun içinden gelen bir kurum değil.

Bir başka ölçüt, eğer bir ülkede yargı var diyebiliyorsak; yargının, toplumdaki tüm siyasal gruplar nezdinde olabildiğince geniş bir güven yaratması lazım. Toplumun bütün siyasal grupları arasında ortak bir vicdan - adalet ölçülerini geliştirmiş olması ve bunun da çok yaygın olması lazım. Türkiye' ye baktığımız zaman böyle bir güven gerçekten yargının toplumsal siyasal gruplar nezdinde bir meşruiyeti var mı?

Cumhuriyet Tarihinden bütün yargılamaları sayarsak 1925'lerden itibaren 1. Ve 2. Dönem İstiklal Mahkemeleri'nde yargılananlara bakın. 1925-1926'daki genç cumhuriyetin o çekirdek kadrosunun kendi iktidarını pekiştirmek için ittihatçıları yargıladığı İzmir suikastı yargılamalarına bakın. 1927 komünist tevkifatı Nazım Hikmet'lerin hapsedildiği davalara bakın veya Şeyh Sait ve arkadaşlarının yargılamaları. 1937'ye geldiğiniz zaman Alevilerin, Seyyit Rı-

za'nın ve arkadaşlarının yargılamalarına bakın. 1944'te yargılanan Türkçü entelektüellerin bulunduğu davalar, 1960 yılına geldiğimizde 27 Mayıs sonrası özellikle Yassı Adadaki yargılamalar. 12 Mart sonrası Deniz Gezmiş'lerin idam edildiği, yargılandığı davalar. 1980 sonrası sağcı solcu bütün gençlerin yargılandığı davalar. 1999 bugün hep yargı bir grubun elinde diyoruz ya o gruba mesela Gülen'e yönelik açılan davalar. 2007-2008 bugünkü siyasal iktidara yönelik Ak Partiye kapatma davaları. 12 Eylül 2010 sonrası Kemalistlere, ulusalcılara, askerlere yönelik olan davalar. KCK davaları. Kürtlere yönelik dindar Kürtlerin yargılandığı Hizbullah, Mustazaf, İhya-Der, Vahdet-Der, en son Çağdaş Hukukçular Derneği'nin, sosyalist avukatların yargılandığı bütün davalara bakın.

Tüm bu davalarda yargılananların temel ortak bir noktası var. O da şudur. Bu davalarda yargılananlar hep yargıya güvenmediklerini söylemişlerdir. Hiçbiri ortada üçüncü bir hakem rolü oynayabilecek üçüncü bir güç olduğuna, yargıcın hakem rolü olduğuna inanmamışlardır. Hatta doğrudan kürsüdekilere güvenmediklerini, kendilerini bir yargı - yargıç olarak görmediklerini söylemişlerdir. Şimdi bu davalarda yargılananların hepsi halk ve toplumun değişik siyasal gruplarından. Hiçbiri de bir yargı olduğuna inanmamıştır, çünkü yargı gerçekten de bu siyasal gruplar arasında özellikle bu çatışmada tarafsız bir hakem rolü oynamamış, ortak bir rıza yaratamamış. Bu kriter yönünden aslında Türkiye'deki adli sistemi bir yargı olarak değerlendirmek mümkün değil diye düşünüyoruz.

Bir başka kriter: Adli sisteme eğer yargı diyebilecekseniz, 3. Kriter yargının temel hak ve hürriyetler karşısındaki dik duruşudur. Temel hak ve hürriyetlere yönelik bir tehdit, ihlal olduğunda yargı devreye girer ve buna dair köklü bir gelenek oluşturur. Türkiye'deki adli sisteme bu yönden baktığımızda manzara ne? Bu ülkede birçok darbe oldu. Mesela 27 Mayıs 1960 askeri darbesinden sonra bu ülkedeki yargı ne yaptı? Bu ülkenin kıdemli yargıçları Yassıada'daki mahkemelerde görev almak için birbirleriyle kavga ettiler. Darbelerin, darbecilerin karşısında durması gerekirken tam tersine, Yassıada Adalet Divanında görev almak için yarıştılar. O günkü başkan Salim Başol yazılarında Yargıtay başkanı olan Recai Seçkin'le Adalet Divanında görev almak için ne şekilde yarıştıklarını ve onu nasıl yendiğini anlatır. Hatta Milli Birlik Komitesi üyeleri kendisini daha iyi görevlerde değerlendireceklerine dair Recai Seçkin'e, söz verirler ve ikna ederler. Yani bizim yargıçlar darbecilerin kurduğu bir mahkemede görev almak için birbirleriyle kavga ediyorlar.

Daha sonra bu mahkemede görev alan yargıçların birçoğu, 12 tanesi Anayasa Mahkemesi üyesi yapıldı, yani ödüllendirildi. Recai Seçkin de Yargıtay başkanı yapıldı. 1980 sonrası, daha doğrusu 12 Eylül 1980'de yine yargıçlar o günkü sokağa çıkma yasağının ortadan kaldırılmasını beklediler. Yani bir an önce gidip Milli Güvenlik Konseyine "emirlerinize amadeyiz"i sunmak için sabırsızlandılar ve gerçekten bunu yaptılar.

28 Şubatı bazılarınız yaşamıştır, hatırlarsınız. Bu dönemde bu ülkenin yüksek yargıçları gidip Genel Kurmaydan brifing aldılar. Bugünkü tablo ne diye soracak olursanız? Bugün de yargı-

nın yönetiminde bulunanlar, akademide özellikle, hâkim savcı yetiştirenlerin, yine HSYK 1. Dairede bulunan Okur'un CV'sinde Milli Güvenlik akademisi müdavimleri olduğu yazılır. Bunlar Milli Güvenlik Akademisinden 5 ay kurs alarak sertifika aldılar. Demokratik hukuk devletlerinin hiçbirisinde herhangi bir yargıcın CV'sinde Milli Güvenlik akademisi sertifikası göremezsiniz. Bu ancak bir istihbarat veya bir güvenlik elemanına ait bir CV de olabilir.

Bu yönüyle baktığımız zaman da Türkiye'deki adli sistemin temel hak ve hürriyetlerin ihlali ve işgali karşısında herhangi bir dik duruşunu bir yana bırakın tam aksini yapmıştır. Yargı, temel hak ve hürriyetlerin daha da bastırılmasında, imha edilmesinde araçsallaştırılmıştır. Bu 3. kriter yönünden de Türkiye'deki sistemin bir yargı olmadığını düşünüyoruz

4. kriter; bir adli sistemin yargı olarak nitelendirebilmesi için yargının karargahsız, merkezsiz olması gerekir. Yargı karargahsızdır, merkezsizdir. Yargıyı bir merkez, karargâh temsil etmez. Yani yargıyı HSYK, Anayasa Mahkemesi, Danıştay, Yargıtay, Adalet Bakanlığı veya işte yargıdaki örgütlenmeler temsil etmez. Temsil etmesinin sakıncası nedir? Eğer yargının bir merkezinin, karargâhının olduğunu ve bununla bütün yargıyı temsil ettiğini iddia edersek karargâh ve merkezin düşüncesi, rengi ne olursa bütün yargı da o olur.

Geçmişte de biz bunun sıkıntısını yaşadık. Merkez yani HSYK, yüksek mahkemeler nasıl şekilleniyorsa bütün yargı da o şekilde şekilleniyordu. Bütün yargı da o rengi alıyordu. 12 Eylül sonrası yapılan referandum ve yeni HSYK seçimlerinden sonra değişen bir şey var mı, yine yargıyı sadece bu merkezler temsil ediyor. Merkezdeki grubun siyasi düşüncesi neyse bütün yargı o oluyor.

Bugünlerde özel yetkili mahkemeleri tartışıyoruz. Özel yetkili mahkemelerin kaldırılması gündemde. Sanıyoruz ki bunları kaldırdık mı sorunlar çözülecek. Aksine karargâhtaki - merkezdeki sorunları çözmediğiniz zaman veya yargıyı karargahsız - merkezsiz hale getirmeden siz özel yetkili mahkemeleri kaldırırsanız da, ki kaldırabilirsiniz, ama bütün ülkenin bütün mahkemelerini özel yetkili mahkeme haline getirmek her an mümkün. Çünkü hepsi HSYK'ya bakacaktır. Merkezi ve karargahsız bir adli mekanizma olmayışının bir diğer sakıncası da hâkimlik ve savcılık meslekleri özgün ve özerk meslekler olarak gelişimini engellemektir. Yani bugün herhangi bir yerdeki bir hâkim çok farklı bir karar verebilir. Bir başka yerdeki bir hâkim çok farklı bir karar verebilir. Aslında kişiliğinizi yansıtırsınız. Merkezli ve karargâhlı olunca bu mesleklerin özerk ve özgün yapısını kaldırırınız. Yani gelişmelerini önlersiniz, bir yerde dondurursunuz. Bu yönden de Türkiye'deki adli sistem bir yargı olarak nitelendirilemez

Bir başka kriter, özellikle 17 Aralık sonrası çok gündeme geldi, tartışıldı, 5. kriter; yargının politik takvimi olmaz yani özellikle iktidarların bu sadece siyasi iktidar değil yargı içi iktidar olur, herhangi bir iktidar, bir güç ilişkisi olur, yargının hiçbir zaman politik takvimi olmaz veya yargı iktidarların politik takvimini takip ederek adımlar atmaz. Eğer bir ülkede yargı iktidarların politik takvimini takip ederek adım atıyorsa o ülkede yargı yoktur, sadece bir adli

mekanizma vardır. O da yargı içindeki güç kimse onun istemediği bütün toplumsal grupları siyasal alanın dışına itmede veya imha etmede araçsallaştırılır, adeta bir silah gibi kullanılır.

Bir iki örnek vereceğim; tabi özellikle 17 Aralık sonrası baya bir gündeme geldi. Yolsuzluk soruşturmaları aslında 2 yıl önce başlamıştı. Peki, yargı, niçin seçimlere 3 ay kala harekete geçti? Bunu söyleyen tabi siyasal iktidar. Son 3 yıldır siyasal iktidar aslında yargının hep böyle davrandığının farkındaydı. Çıkarları öyle gerektirdiği için sesini çıkarmadı. Yargı aslında kurulduğundan, Türkiye'de bir devlet birimi olarak ortaya çıktığından beri yargı hep iktidarın politik takvimini gözetmiştir. Bahsettiğim 1944'teki Türkçü entelektüellerin yargılanması, BDP'li milletvekillerine yönelik soruşturmanın başlatılması aslında tamamen hukuki bir iklimi takip etmiyor, hukuki delillerin olgunlaşmasını takip etmiyor, gücü yargıyı elinde bulduranın herhangi bir işareti, söylemi ile yargı harekete geçiyor. Bir başka örnek; özellikle hepimizin yakından bildiği bir örnek; Balyoz davası. Yani askerlerin yargılandığı ve mahkum edildiği bir dava. 2002 - 2003 yılında Türkiye Cumhuriyeti hükümetini devirmeye teşebbüs denildi ve askerler hakkında 8 yıl sonra dava açıldı ki o davayı da ben inceledim. Bunu çok defa da söyledik, tabi çoğu kez de “askeri savunuyorsunuz” dediler, “Mağduriyet nerdeyse biz oradayız, biz mağduriyeti sahipleniyoruz” dedik. Çünkü 8 yıl sonra bir darbeye teşebbüs olmaz. 8 yıl önce kendiliğinden bırakılan hareket için 8 yıl bekliyorsunuz, 8 yıl sonra geliyorsunuz politik iklim olgunlaşınca yargı olarak harekete geçiyorsunuz. 2 - 3 hafta kadar önce incelediğim bir dava dosyası, sizin gibi hukukçu avukat arkadaşlar, hep popüler davalar üzerinden konuşuyoruz dedik. KCK, ÇHD, Balyoz. “Belki de bizim duymadığımız müthiş adaletsizliklerin yaşandığı davalar vardır” dedik. Bazıları birkaç dava getirdi. Onlardan birini ben inceledim, hatta Yeni Harman dergisine bu sayıda bir yazı olarak yazdım. Yazının başlığı olarak da “Bu da dindar Kürtlerin Balyozu”. 17 Ocak 2000 yılında İstanbul Beykoz baskını oldu. 2007 yılında, 17 Ocak 2007 tarihinde aynen iddianamedeki söylem; yine 10. Ağır Ceza. Yani askerlerin balyozuna bakan heyet; aynı savcılar aynı hâkimler 2009 yılında açılan iddianamede: 17 Ocak 2007 yılında polis 7 yıl önce Beykoz'daki baskınında “ele geçen bilgisayarların ve cd lerin emniyet genel müdürlüğünde kriminal incelemeye gönderildiği, sonuçların ancak yeni alındığı” denilmiş ve emniyetin suç duyurusu üzerine savcı harekete geçmiş. 2007 yılında harekete geçiyor yani tam 7 yıl sonra zamanaşımın dolacağı gün. Savcı iddianamesinde; eylem eğer yardım yataklık olarak değerlendirilecekse çoktan zamanaşımına uğramış, eylemi örgüt üyeliği olarak değerlendirirsek zamanaşımı emniyetin kendisine evraki getirdiği, suç duyurusunda bulunduğu gün. Bunu da söyleyip mahkemenin değerlendirmesine bırakıyor. 33 kişi hakkında Hizbullah İlim Terör Örgütü üyeliğinden dava açıyor. Bir tek delil var, sadece özgeçmiş. Özellikle bu duruşmalara giden arkadaşlar bilir özgeçmişler sadece imzasız birer bilgisayar çıktısı.

O davalara gitmeyen hukuk öğrencileri için özellikle açmak istiyorum. Örneğin Kemal Şahin'in adı, soyadı, anne- baba adı, kardeşleri, gittiği okul, ne iş yaptığı, hangi şehirlerde yaşadığı. Bütün delil bu. PKK'da da, Hizbullah'ta da İbda- C'de de, diğer bütün davalarda, hepsinde de aynı özgeçmiş. Mahkeme 2013 yılı temmuz ayında 29 kişi hakkında sadece özgeçmişe

dayanarak 6 şar yıl 3 er ay hapsine karar verdi. Geriye kalan o 4 kişi beraat etmedi, 4 kişi hakkında da tefrik kararı verildi. Özgeçmişlerin hiçbiri diğerini tutmuyor. Devletin resmi kayıtlarını da tutmuyor. Misal isim de vereceğim; Emine Çiçek diye bir sanık örneğin özgeçmişte diyor ki, 12 kardeş ama o tarihte 12. kardeş yok. 17. 01. 2010 öncesi verilmiş olmalı ki, son suç tarihini onu kabul etmiş, 11. yok hatta savcı ifade alırken bir parantez açıyor. Diyor ki bu ifade 1999 ve 2000 yılları öncesi verilmiş ki 12. kardeş 2000'lerden sonra oluyor. Kimisi mesela 1982 doğumlu normalde 1972. Birisi Bitlis doğumlu demişler, aslında Batman doğumlu. Mirza Çoban diye biri mahkemenin kabul ettiği suç tarihinde aslında 16 yaşında. Yaş küçüklüğü dahi dikkate alınmıyor. Mahkemenin kabul ettiği 17 Ocak 2000 tarihini suç tarihi kabul etmiş, yaş küçüklüğünü dahi dikkate alamamış. Yine sanıklardan birine öğrencilere camide Hizbullah adına kurs verdiği dair suçlama var. Sanık, devletin kayıtları var. Ben 2 yaşında iken ailemle birlikte Narlı Dere'den İstanbul'a göç ettim diyor, mümkün değil. Hiçbiri irdelenmemiş. Bir ceza yargılamasının genel kavramları olan sağlıklı-tutarlı kanıt, zamanaşımı, cezasızlık hali, cezayı azaltan indiren haller hiçbiri dikkate alınmamış tartışma konusu yapılmamıştır. 12 sayfalık bir karar ve gerekçesi sadece yarım sayfa. Bu dosyada şu an Yargıtay 9. Ceza Dairesi'nde yani yeni yargının önünde büyük ihtimal onanacaktır. Yani bu ölçüt yönünden baktığınız zamanda Türkiye'deki adli sistemi bir yargı olarak değerlendirmek mümkün değil.

6. ölçüt, bir adli sistemin bütünüyle yargı olarak değerlendirmek için o ülkede hukuk eğitiminin de özerk - özgün olması lazım. Çünkü hukuk eğitimi - öğrenimi özerk ve özgün olmadığı zaman herhangi bir siyasi partinin, iktidarı elinde bulunduranın, bir liderin söylemi hukuka dönüşebilir. Yani özgün, bağımsız bir hukuk yeşermez. Bunun için bizim ülkemizde dikkat edin herhangi bir iktidardaki siyasal liderin bir sözü hemen aynı hafta içinde kanun - hukuk haline gelebiliyor. Bu ölçüt yönünden de Türkiye'deki adli sistemi bir yargı olarak değerlendirmek mümkün değil.

Bu nedenle biz Demokrat Yargıçlar olarak Türkiye'de aslında bir yargı olmadığı düşüncesindeyiz. Türkiye'deki adli sistem aslında bir yargı değil. Adli birimler, mahkemeler var. Şimdi özellikle hukuk ve yargının inşası çok geniş. Aslında yargı dediğimizde bu ölçütler geçerlidir.

Şimdi Türkiye'nin de modern hukuk devleti iddiası var. Modern hukuk devleti bütün toplumdaki çatışmalı hatta yer yer birbirine düşman olan siyasal grupların özellikle çıkar ve güç ilişkilerini eşit bir hukuksal statüye taşımayı vaat eder. Türkiye'deki hukuk devleti sistemi modern devletin vaat ettiği bir hukuk sistemi de değil. Modern devlette bütün yurttaşlar için tek bir hukuk olur. Örneğin ceza yargılaması, ceza mahkemeleri tek olur. Tek bir ceza yargılaması olur. Çünkü modern devlet bunu vaat ediyor. Türkiye' dekine baktığınız zaman 5 Temmuz 2012'ye kadar özel yetkili mahkemeler, özel yargılamalar, TMK yargısı var. 5 Temmuz 2012 den sonra TMK 10. madde ile birlikte gelen, Bölge Ağır Ceza Mahkemeleri ve ona özgü yargılamalar var. Askeri yargı var. 6 tane yüksek mahkeme var. Adeta yüksek mahkemeler enflasyonu var Türkiye'de. Bunlar hiçbir modern devlette yok. Her şeyden önce tek bir hukuk

olur. Bütün yurttaşlar için tek bir hukuku öngörürsünüz. Türkiye’de öyle değil. Zaten bir yerde özel yargı kurguladığınız zaman sizin amacınız başkadır. Aslında amacınız o güç ilişkilerini eşit bir hukuksal statüye taşımak değildir. Amacınız aslında ayırım yapmaktır, yani yeri geldiğinde istemediğiniz grupları siyasal alanın dışına itmektir. Muhafif grupları bastırmaktır. Bu hukuku yaratırken amacınız o. Yoksa bazılarının dediği gibi bu mahkemeler ihtisas mahkemeleri değildir. Tüketici, Deniz Ticaret Mahkemesi gibi değil.

1991 de Ceza Kanunu 141- 142 - 163 kaldırıldı. Siyasi grupları tespit edip, yargılayan maddeler. Hıyanet-i Vataniye de kaldırıldı. O tarihte TMK geldi. Bu maddelerde yargılananlar illegal değildi. Bu 3 maddeden yargılananlara af çıkarılırdı. TMK’den sonra siyasi mahkûmlara af çıkmıyor.

Şimdi siyasi suçlu yerine, teröristtir. Yani değerinin bir itibarı var sizi aslında kasıtlı olarak itibarsızlaştırıyor, terörist diyor. Örneğin; hapishanelerde siyasi denildiği zaman herkes saygı duyardı. Ama şimdi sizi kasıtlı olarak bütünüyle teröristleştirdi. Terörist diyor, toplumda itibarsızlaştırıyor.

Siyasi suçlu dediğiniz zaman toplumsal algı bambaşkaydı, toplum bir saygı duyuyordu. Hangi siyasi çizgiden olursa olsun. Ama şimdi terörist damgasını yapıştırdığınız zaman öyle olmuyor. Başkalarınca mağdur edilince anladılar, herkes terörist olabiliyor. Genel Kurmay Başkanı terörist olabiliyor, bu nasıl iş? Demek ki Aziz Yıldırım, Cübbeli Ahmet hoca terörist olabiliyor. Memlekette herkes terörist olabiliyor. Toplum yeni yeni kavradı yoksa terörist dediğiniz zaman herkes uzaklaşıyordu.

(TMK da öyle bir terör tanımı var ki bizde..)

Benim bu konuşmalarımın bütünü terör kavramına girer. O torbanın içine istediğinizi atabilirsiniz. Yani o siyasi suçlu yerine terörist kasıtlı o maddeler konuldu. Çünkü toplumsal bir destek, algı yaratmak amacıyla konuldu. Çok daha zararlı. Daha yeni yeni işte Başbuğ, diğerleri yeni yeni toplum her kesimin terörist olabileceğine kanaat getirdi.

Mesela bir olay yaşandı. Kontör dolandırıcılığı, Canan Karatay, mesela profesör, bilim insanı. 50.000 lira istendi, anında götürüp bıraktı. Polisler dolandırıcılık olduğunu söyledi. Parayı polislere bırakmaya çalıştı. Toplum olarak biz bir profesör nasıl böyle hataya düşer dedik hemen. Ülke o hale getirildi ki ülkede her an herkes terörist olabilir. Biriyle yaptığımız telefon görüşmesi okuduğumuz herhangi bir kitap, her an bir terörist muamelesi görebiliyorsunuz, bu yasayla, bu algıyla, bu yargıyla. Özellikle son gelişmeler, bugün doğrudan siyasal iktidara yönelmesi hayırlıdır. Siyasal iktidar da onu tatmalı veya bugün yargının sahibi olan grup da tatmadığı sürece biz yargı hukuk inşa edemeyeceğiz bu anlaşıldı. Bunu herkes tatmalı. Özellikle bu terör tanımın, terörle mücadele yasasının uygulamalarını. Çünkü yargıyı ele geçiren hiçbir zaman mağdur olamayacağını, bu uygulamaların muhatabı olamayacağını düşünüyor. Bundan 5-6 yıl önce İlker Başbuğ’a TMK’nın mağduru olacağı söylense, kesinlikle inanmaz-

dı. Ergenekon'dan Balyoz'dan içerde olan Ulusalçılara, Kemalistlere, askerlere, 7-8 yıl önce söylene kesinlikle ihtimal vermezlerdi. Hâlbuki aynı. Değişen bir şey yok.

(soru)

12 Eylül 2010 öncesi, yoksa bugünkü siyasal iktidarla düşüncemiz örtüşmez. İçimizde örtüşenler vardı ama. 12 Eylül 2010'da 2 maddeye tam evet dedik. 'Yetmez ama evet'çiler gibi değil tam evet dedik. Bizi sadece Anayasa Mahkemesi ve HSYK ilgilendiriyordu. Geriye kalan maddeler bizi çok da ilgilendirmede, yani 12 Eylül ya da Kenan Evren yargılanır yargılanmaz onun için 'evet' demedik. Sadece o 2 madde, o 2 kurumun dönüşme ihtimali için evet oyu verdik. Anayasa Mahkemesi ve HSYK bütün düşüncemizde. Bugünkü siyasal iktidarın Başbakan'ı Sayın Erdoğan bir şiir okudu mağdur oldular. Yani "Cumhuriyet tarihi boyunca dindarlar bu ülke yargısının mağduru" dedik. "Yargıyı en azından bilen bir siyasal iktidar var, mağdur da oldu, zararını da gördü diye düşündük. Okuduğu şiir nedeniyle 4 ay hapis yattı" dedik.

Cumhuriyet tarihi boyunca baktığınızda siyasal çatışmalar, aynı zamanda tamamen yargılamalar üzerinden okunur. Siyaseten gruplar birbiriyle mücadele etmemişler. Yargıyı eline geçiren grup siyaseten vereceği mücadeleyi yargı ile vermiş. 12 Eylül 2010 sonrası bu rövanşlar tarihi biter, bir ihtimal. Çünkü o eski yapı hiçbir zaman değişmeyecekti. Bütün muhalifler o yapının mağdurlarıydı. Bir ihtimal değişir dedik. 12 Eylül sonrası HSYK seçimlerinden sonra bugünkü siyasal iktidar HSYK'yı sadece bir grubun eline teslim etti. Biz bunun tehlikeli olduğunu defalarca yazdık. En az 300'ün üzerinde makale yazdık. Her makalemizin sonunu 'bu yargı gelip Ak Partiyi vuracak, kendini yaratanı vuracak en sonunda' dedik. Ama bir türlü anlatamadık.

Yine bugün bu davalara baktığımızda Ergenekon, Balyoz veya diğer davalara baktığımızda, Hanefi Avcı yazdığı kitap nedeniyle 15 yıl ceza aldı. Ergenekon'da mahkûm olanların hiçbirisi işlediği suçlardan dolayı hiçbirisi soruşturulmadı. İki somut olay var. Biri Cumhuriyet Gazetesine atılan bomba biri de Danıştay vakası. Mesela Veli Küçük işlediği iddia olunan hiçbir suçtan soruşturulmadı. Balyoz davasına baktığımız zaman 134 Deniz Kuvvetleri Subayı mahkûm oldu. Hiçbiri yok. Yani Hava Kuvvetlerinden mahkûm olanlara bakın o seminerde yer almamışlar. Hiçbiri o seminerlere katılmamış. Kara Kuvvetlerinde yapılan bir seminer. Ondan da sadece 1 kişi mahkûm olmuş. Bu nasıl bir ölçüdür. O seminerinin sunumunu yapan soruşturma konusu dahi yapılmıyor. Veya Ahmet Şık olayı, bir kitap yazdı, bir kitap nedeniyle aldınız. Bugün Ahmet Şık'ı, Nedim Şener'i herkes söylüyor.

Diğer dindarlara yönelik davalara baktığınızda az önce bahsettiğim davaya, KCK davasına. KCK'dan tutuklu olanlara, belediye meclis üyeleri, belediye başkanları, Kürt milletvekillerine yönelik yargının tavrına bakın. Gelenek rövanş alma geleneği idi. Yargıyı ele geçirenin diğer siyasal gruplardan intikam almasıydı. Gelenek buydu. Yani siyaseti dizayn etmesi idi. Zararlı, marazlı gördüğü tüm hareketleri imha etmesi idi. Yargı böyle bir geleneğin aracıydı. Siyasal iktidarın vaadi şuydu: " 80 yıllık bu geleneği yıkacağım."bunun sözünü verdi. 3 yıllık sürece

bakın bugün kendisi de 17 Aralık sonrası bu yargının hedefinde. Bunu söylerken ‘yolsuzluk yoktur’ demiyorum. Bu ülkenin her tarafı yolsuzluktur aslında.

Siz iktidar olarak sürekli yasa çıkarıyorsunuz. Çıkarmaya çalışıyorsunuz, kendinizi korumak için, kendinizi bu yargının kısılcısından kurtarmak için. Diğer insanları düşünün. Her an kendimizi bir yargılamada bulabiliriz. Siyasal düşünceniz kime yakınsa sizi çok rahat oraya sokabilirler. O rövanşlar dönemi sona ermedi. Bundan sonra sona erer mi şüpheliyim. Çünkü yine yargı yoluyla aslında hep kutuplaştırmadan bahsedilir. Evet yargı kutuplaştırıyor. Cumhuriyet tarihi boyunca tüm siyasal grupları kutuplaştıran birbirine düşman eden eskiden orduydu, yedeğinde yargı vardı. Şimdi 1. dereceden yargı yapıyor bunu. Yani siz örneğin dindarları alıp sadece siyaseten var olmak istedikleri için, sözünü söylemek istediği için alıp herhangi bir dava ile bir dosya ile derdest ederseniz, sosyalistleri ÇHD davasından 1 yılın üzerinde içeri tıkarırsanız, diğer taraftan askerler, Kemalistler, Kürtler, Aleviler olsun bunların hepsini siyasetin dışına iter - hapse atarsanız, bu ülkede hiçbir şekilde barışı sağlayamazsınız. Tam da çatışmayı derinleştirirsiniz, iç savaşa doğru götürürsünüz.

Bugün gerçekten siyasal iktidar geçici gündelik çözümlerle yargıya müdahale etmeye devam ederse tam da bu yargı ülkeyi çatışmaya götürür. Çünkü siyasal alanda söz söylemesine izin vermiyor, siyasal alanın dışına itiyorsunuz. Siyasal alanın dışına ittiğinizde başvuracağı tek yol yani şiddet kalıyor. Şiddet şiddeti doğuracak. Bugün Türkiye’deki tüm siyasal gruplar yargının şiddeti ile karşı karşıya. Bu gelenek hiç değişmedi. O rövanşlar, intikamlar siyasal alanın daraltılması. Bu gelenek bugün de hiç değişmedi. Bundan sonra değişir mi, zor. Çünkü bugün yargı sadece bir grubun elinde. Yani bir cemaat grubunun elinde. Bunu söylerken de cemaatlere karşı olduğumuz sanılmasın. Aksine Cumhuriyetle birlikte tekke ve zaviyelerin kapatılması en büyük yanlışlardan biriydi. Cemaatler toplumsal - siyasal alanda tamamen var olabilmeli. Ama siz hangi devlet kurumu olursa olsun özellikle yargı gibi bir kurumu bir gruba teslim ederseniz, isterseniz Demokrat Yargıçlara teslim edin, HSYK’daki 22 kişi Demokrat Yargıçlar olsun kesinlikle zarar verir. Bütünüyle bir gruba teslim edemezsiniz. Bugün özellikle örgütlü, bütün bir gruba teslim edilmiş. Yani o grup HSYK, Yargıtay, Anayasa Mahkemesini o bir grup şekillendiriyor, dizayn ediyor. Aslında tüm yargıyı dizayn ediyor. Misal özel yetkili mahkemelerde ilk zamanlarda muhalefet şerhi koyan bir kaç hâkim vardı 2- 3 yıl önce. O ilk yıllarda HSYK’nın göreve başlamasıyla, -o hâkimler zaten 3 veya 4 hâkimdi- o 3-4 hâkim de olmadık muamelelerle, özel yaşamlarıyla, bambaşka şeylerle itibarsızlaştırdılar. Onları da oradan aldılar.

Mustafa Balbay, 4 yıl 9 ay tutukluydu, Kürt milletvekilleri de hakeza öyle tutukluydu. Tahliye yönünde muhalefet şerhi koyan yargıçları görevden alan bu HSYK yine aynı 1. Daire idi. Ama Anayasa Mahkemesi bir anda, 3 - 4 yıl sonra, aklına geldi nedense. Milletvekillerinin tutuklu kalması seçme seçilme hakkına aykırı dedi. 4 yıl sonra mı aklınıza geldi? Bilmiyorlar mıydı? Tamamen konjonktürel. Az önce bahsettiğim politik çıkarlar üzerinden 1. Daire baş-

kanı aynı şeyi o da söyledi. "Milletvekillerinin tutuklu kalması hukuka aykırı". Tahliye yönünde oy kullananları, muhalefet şerhi koyanları siz görevden aldınız. Dönüp kimse maalesef bunun hesabını sormadı. Özellikle sol Kemalist yazarlar Anayasa Mahkemesi Başkanının, İbrahim Okur'un ne kadar özgürlükçü olduğunu anlatmaya başladılar... Hatta bundan sonra Anayasa Mahkemesini takip edin dediler. Kimse dönüp şunu sormadı: "1. Daire başkanı, tahliye yönünde muhalefet şerhini koyan yargıçları görevden alan siz değil miydiniz?"

O yapıyı çoğulculuştırmadığınız sürece siz bu yapıyı kurtaramazsınız. Bütün gruplar her an bu yargının hedefinde. Bugünde bakıyorsunuz siyasal iktidar halen geçici çözümlerle işi kotarmanın peşinde, en son HSYK kanun tasarısı meclise sevk edildi. 'Evet, Siyasal İktidar tehlikeyi gördü" dedik' sevindik. Yani siyasal iktidar tehlike Akademide, HSYK da, Yargıtay, Danıştay'da dedi. Ha çözümleri doğru değil. Diyorlar ki bu yasa hukuk devletine aykırı. Ortada zaten hukuk yok ki, kaotik bir ortam. August Comte'un doğa hali ne hukuku. Kimin gücü kime yetiyorsa içeri atıyor. Başsavcı, savcıyı yalancı çıkarıyor. Savcı, Başsavcıdan habersiz basın açıklaması yapıyor. Savcı talimat veriyor, emniyet 'yerine getirmem' diyor. Yani kaotik bir ortam ve bu ortam yeni değil hep vardı. 30 yılda 12 Eylül sonrası 30 yılda hep vardı. Bunu siyasal iktidar bilmiyor muydu, biliyordu. Çünkü kendimizden biliyoruz. Biz defalarca randevu istedik. Cumhurbaşkanı'dan da istedik 12 Eylül 2010 HSYK seçimlerinden sonra Cumhurbaşkanı'dan, Başbakan'dan istedik bizi anlayabilecek Bülent Arınç'tan istedik. Bakanlardan istemedik, bu bakanları aşan bir şey. Türkiye'de bürokrasi bambaşka bir şey. Siz Bakana bir şey anlatırsınız, siz dönersiniz arkanızdan bürokratlar girer, arkanızdan 'Kemal Şahin şöyledir böyledir şunu yapmıştır' der. Bakan benden bile şüphelenir, sözüme inanmaz. Bunların hepsini yaşadık. Sadece Bülent Arınç randevu verdi. Ben gidemedim, diğer 2 eş başkan gitti. Cemaat grubunun mağdur ettiği kesimlere ait 5 ayrı dava seçtik. 5 ayrı davayı da dindarların yargılamalarından seçtik ki vahameti anlayabilsinler. Kemalistlere, ulusalcılara belki bir şeyleri vardır, yani hukukta – yargıda - adalette olamaz, ama olur ya eski sahipleridir diyebilirler. 5 ayrı dava seçtik kendilerine. Arkadaşlarımız Bülent Arınç'a 2012 yılının Mart ayında 40 - 45 dakika kadar anlatıyorlar, kendilerine nasıl bir yargı inşa ettiklerini, yargının hangi grubun elinde olduğunu kendisine anlattılar. Arkadaşlara dedim 'hiçbir şey mi demedi mi, nasıl bir tepki verdi, biliyor mu, bilmiyor mu?' Zannediyoruz ki farkında değiller. Arkadaşlar dedi 'Bülent Arınç farkında'. E bir şey demedi mi? Sadece çıkarken 'ya demek ki devrim evlatlarını yemeye başladı' demiş. Yani başından beri herşeyin farkındalar aslında.

2011 yılı Aralık ayında Anayasa Mahkemesi Uzlaşma Komisyonuna dernek olarak davet edildik. Orhan Gazi Ertekin gitmişti. Ahmet İyimaya'ya nasıl bir yargı oluşturduklarını anlatıyor ve 'sizi tutuklayacaklar' uyarısında bulunuyor. Bu diyalog basına çok az Radikal ve bir kaç gazeteye yansıdı. Anayasa Uzlaşma Komisyonuna, Ahmet İyimaya'ya 'sizi tutuklayacaklar' dediğinde gerginlik oluyor. 'Milletvekilleri ile nasıl böyle konuşursunuz.' diye. Yarattığınız yargı bu. Biliyorlardı. Hep çıkarıcı baktılar, nasılsa kendilerine dokunan bir şey yoktu.

Şunu kaçırdılar, bir yandan barış süreci, Kürt meselesini çözmeye çalışıyorsunuz; bir yandan da yargı sizin bunu çözmenizi istemiyor. 4-5 yıl KCK'dan insanlar tutuklu. Suçlandıkları suçlardan dolayı ceza alsalar bile tutukluluk süresi normal infazı fazlasıyla karşılıyor ama yargı bırakmıyor. En son Anayasa Mahkemesinin verdiği milletvekilleri ile ilgili kararlar, Balbay tahliye oldu. Kürt milletvekillerini tahliye etmediler. Hem de mahkemeler kaç kez reddetti. Demek bu yargı başka bir şeyin peşinde. Bu yargının, adli sistemin derdi -az önce bahsettiğim adil karar - o güç ilişkileri içinde bir hakem rolü oynamak değil, ama bunu siyasal iktidar bir türlü görmek istemedi, ta ki 17 Aralık'taki yolsuzluk operasyonlarına kadar. Tabii konunun başlığı yargının inşası. Öncelikle bizim nazarımızda yargı bu.

Yargıyı ne şekilde inşa edebiliriz. Türkiye'de birbiriyle çatışmalı, hatta yer yer birbirine düşman adeta siyasal topluluklar. Harita olarak Türkiye'yi değerlendirelim; Türkiye sadece Türkler yok, Kürtler, Müslimler, gayrimüslimler, Aleviler, Sünniler, Rumlar var, Ermeniler var. Yani farklı siyasal gruplar var. Siz, gerçekten bir adli sistemi yargı olarak inşa etmek istiyorsanız bir kere Türkiye'deki yargıyı da siyaseten inşa etmek zorundasınız. O siyasal gruplar bir araya gelip bu yargıyı, bu hukuku inşa etmelidirler. Yani siz bu siyasal grupların temsilcilerini veya özellikle politik olanları içeri tıkarırsanız; siz bu ülkede sözde bir takım kriterlerle - anlattığım bir yargıyı- ortak bir hukuku inşa etmeniz mümkün değil.

Bugün özellikle -HSYK, Danıştay, Yargıtay, niye hep Danıştay'ı da Yargıtay'ı da katıyorum- örnek HSYK 24 Şubatta göreve geldiğinde hatırlarsınız; Yargıtay da Danıştay da ki bir anda gerek iktidara yakın gerek cemaate yakın medya, yüksek yargıda özellikle iş yükünün çok olduğunu dile getirdi. Hep bunu gündemde tuttu, bir kamuoyu oluşturmaya çalıştı ve biz ısrarla o dönemde 'bu iş yükü bahane', Yargıtay ve Danıştay'ın dönüştürülmesine yönelik bir hamledir, doğru dönüşün' dedik. Eskiden Yargıtay ve Danıştay'ın belli bir grubun, zihniyetin elinde olduğu söyleniyordu ki, çok da güçlü bir argüman değildi. HSYK da Danıştay da Yargıtay da çeşitli mezhepten, Alevilerden yargıçlar vardı ki, olmalıydı da. Bugünkü kadar örgütlü, hiyerarşik bir yapılanma hakikaten yoktu. 'Yine de o yüksek mahkemelerin dönüşmesi lazım' dedik. En son 'bu mahkemelerin verdiği kararlar oralara gidiyor.' dedik. 24 Şubat'ta yasa çıktı yeni daireler kuruldu. Danıştay'a Yargıtay'a o yasa çıkar çıkmaz bir hafta 10 gün içinde bir seçim usulü belirlendi. Yani ben seçilme koşullarını taşıyorsam başvurmam lazım. Öyle bir aceleye getirdiler ki hiçbirimizin başvurusuna fırsat tanımadan 1. sınıfa ayrılan tüm hâkimler ve savcılar adaydır deyip hepimizi aday yaptılar.

Ben o dönem basına da yansıdı bir dilekçe verdim. 'Ben oluşumunu gayri meşru gördüğüm, bütün uygulamalarını da gayri meşru gördüğüm bir kurum tarafından -zaten seçecekleri yok da es kaza da olsa- seçilmeyi utanç sayarım, beni listeden çıkarın.' dedim. Seçecekleri yok, bir not olsun diye. 24 Şubat 2011 tarihinde gece 12'de internete 4959 Yargıtay hâkim ve savcı arasından 160 Yargıtay üyesi, 51 Danıştay üyesi seçildiği kamuoyuna duyuruldu, yani perşembe gecesi saat 12 civarı. Ertesi gün 160'ı fire vermeksizin, hemen ertesi gün Yargıtay'da

göreve başladı. Bakın gece 12’de seçiliyorsunuz ülkenin değişik yerlerinden; kiminiz Diyarbakır’dan, kiminiz Edirne’den ama daha ilginç 160’tan bir tane bile fire yok. Bunun belgelerini aldım hatta AB Müsteşarına da söyledim, yaptığım bir görüşmede. Dedim ki ‘siz kendi ülkenizde ya da AB ülkelerinde hiç böyle bir şeye rastladınız mı?’ Ki biz hâkim ve savcılar 15 günlük süremizi sonuna kadar kullanırız. Hatta bu süre yetmez, rapor alırız, bu nasıl bir iştir? 51 üye de Danıştay’a aynı gün göreve başlamak için gitmişlerdi. O gün de Danıştay başkanı bunları Anıtkabir’e şikâyete gitmişti. Onlar başkan olmadığı için o gün başlayamadı. Hakikaten başkan da onları şikâyet için Anıtkabir’e gitmiş. 160 kişi Yargıtay da ertesi gün göreve başladı. Bunu dile getirdik; kurula sordular. Kurulun yanıtı; ‘gece 11’e kadar kimin seçileceğini biz bile bilmiyorduk’ dediler ama seçilenler biliyor. Yargıtay’daki bütün daireler bu üyelerle bu şekillendi. Cuma günü göreve başladılar, pazartesi 11. Hukuk Dairesinin başkanlık seçimi vardı. Mehmet Kılıç tek aday olarak gidiyor seçime. 2. aday yok. Mehmet Kılıç seçilemedi çünkü 160’ı da boş oy kullandı. 2. turda nedense Mehmet Kılıç yine tek aday ve seçildi. Artık neler oluyorsa, sonraki bütün seçimler bu şekilde oldu.

Yargıtay başkanlığı seçiminde yargıdaki diğer örgütlenme YARSAV bir açıklama yaptı. Yargıtay üyesi Kemalettin Yüksel’in Yargıtay başkanı seçilebilmesi için Başbakan Erdoğan kulis yapıyor, diye. Hakikaten kulis yapmış, seçilebilmesi için mücadele etmişler. Bizde dedik ki seçilmesi mümkün değil. Çünkü o grubu biliyoruz. Başbakanın desteklediği aday 4. yani sonuncu oldu. Bütün seçimler, bütün o daireler bu şekilde dizayn edildi. Danıştay yine aynı şekilde.

Bugün 9. Ceza Dairesinden bahsediyoruz bütün kararlara bakın; Balyoz, Oda tv, mesela dindarlara yönelik davalar, İhya-der, Vahdet-der, Yakup Köse’nin İbda-C’den, 2011 yılında bu yeni dairenin önünde. Yakup Köse'nin 1 yıllık bir hapis cezası vardı. Tüm bu dosyalar tutuksuz olmasına rağmen 2009 yılının dosyalarına sıra gelmişken 2011 yılı esaslı bu dosyaları öne alıp onayladılar. Bakın o onama kararının altında bu 160 kişinin 4’ü var. 5 kişilik heyetten 4’ü öyle. Başkanı da 2011 de bu 160 kişiden seçtiler. Balyoz’un davasına bakın yine aynı heyet. Yakup Köse 14 yaşındayken 1994’lerde 28 Şubat süreçlerinde İbda-C’ den hapsedildi, bir 10 yıla yakın hapis yattı. Daha sonra hayata dönüş, Noel baba operasyonunda, tekbir getirdiği için hapse alınmıştı. Yargıtay, o 1 yıllık hapsi de yine o daire onadı. Bu dosyalar daha yeni daireye girmişti, raftan indirdi. Doğru Haber Gazetesinin yazarı Alkan'ın dosyası yine Nisan’da 2011 yılı aynı heyet tarafından tutuksuz bir de, yani sıra bile gelmemiş alınıp onandı. Yakup Köse’nin son 25 -26 Aralık, o hafta 10 yıllık cezasının onanması, Sabahat Tuncel’in cezasının onanması, yine aynı heyet.

Yani bütünüyle muhalif gördüğü bütün siyasal grupları imhada bugün de, geçmişte de aynı, yargı hep araç olarak kullanılıyor. Bugün olanda bu. Onun için hep Yargıtay ve Danıştay, HSYK ile birlikte çoğulcu bir şekilde özellikle toplumun bütün siyasal temsilcilerinin olabildiği şekilde çoğulcu bir yapıya kavuşturmadığımız sürece bu sıkıntılar hep devam eder.

Yüksek Seçim Kurulunu da göreceksiniz. YSK'yı kimse konuşmuyor, tartışmıyor. Seçimi sabote edecek YSK'nın kendisi olacaktır, çünkü o da aynı şekilde inşa edildi. YSK'nın siyasal iktidar farkında mı bilmiyorum ama özellikle 4 üyesi bu 160'lar. Siz şimdi, mesele yine geldi, yargıda iken siyaseti şekillendiren YSK'yı da buna dâhil etmek lazım. 2011 yılındaki seçimlerde hatırlarsınız ÖDP'yi askeri vs belgelerden dolayı seçimlere almadılar. Seçim sürecinin dışına bıraktılar, bir takım belgeler eksik diye. Hatta bunu BDP'ye yönelik de yaptılar.

Ben o dönem bunun üzerine Onbirler Divanı diye bir yazı yazdım. Son paragrafta 'YSK'nın artık değiştirilmesi gerekir' dedim. Hatta formülasyon olarak da önerim; ilçe seçim kurulları vardır. İlçe seçim kurulları misal, ilçedeki kıdemli yargıç başkanlığında, o ilçede 15 yıllık kamu görevi yapan güvenilir yani o hâkimin seçtiği 2 kamu görevlisi, 4'ü de bir önceki seçimde en fazla oy alan partinin göstereceği kişilerden oluşan bir kurul. Bugün diyelim ki parlamentodaki 4 siyasal eğilim 4 siyasal parti bir araya gelip sakat işlem yapabilirler mi, hayır. Çatışır, birbirini denetler. Seçim sürecini çoğulculuk denetler. Böyle bir yapı oluşturur. Bugünkü YSK geçmişte de öyleydi, 1961 Anayasası ile gelen bir kurul tamamen 5 Danıştay üyesi 6 Yargıtay üyesinden oluşuyor. 11 üye 11'i de yüksek yargıçlardan oluşuyor.

Şimdi yargının merkezi o karargâh kimin eline geçmişse YSK da onun elinde oluyor. Yani onlar seçimi denetleyecek. Bugün eğer gerçekten YSK ilçe seçim kurulları gibi oluşturulsaydı bu sıkıntılar yaşanmazdı ki ben çok daha fazla sıkıntıyı yaşanacağına da inanıyorum. 17 Aralık'la birlikte koalisyon ortaklığı çatlamayı bırakın 2 iktidar birbirine savaş açmış durumda. Şimdi YSK aynen yargıdaki o cemaat, o grup neyse YSK'nın da çoğunluğu da o. Yani bu seçimlerin de sağlıklı bir şekilde yürüyebileceğine ihtimal vermiyorum. Biz seçimlere yaklaştıkça YSK'yı konuşacağız, bunu konuşan da siyasal iktidarın kendisi olacak. Bütün bu iktidarı üreten, devlete ait bu kurumların bütün bir halka ait kılınması lazım. Halk sadece bir gruptan ibaret değil ki, halk ne eskiden olduğu gibi Kemalistlerden ibarettir, ne de bugün sadece bir cemaatten ibarettir. Halk bütünüyle Türklerden, Kürtlerden, Alevilerden, Sünnilerden... Bir çok siyasal gruptan ibaret. Bütün bu kurumları halka ait kılmak zorundasınız. Halka ait kılmanın yolu da bu kurumları siyaseten inşa etmektir. Bunu yapmadığımız sürece biz uzun yıllar daha bu yargı, adalet, hukuk meselelerini konuşuruz. Benim söyleyeceklerim şimdilik bu kadar. Sorularla..

Soru:

(Yargının, sistemin aracı olarak kullanılması, hukukun üretimi toplumun içinden çıkan bir hukuk değilse, istediğiniz kadar dürüst adil insanları koyun, sonuçta hâkimlerin uygulayacağı kanun belli. Ona bir müdahalede bulunamayacak. Parlamento nereye kadar yasa üretebilecek, hukukun kaynağı ne olmalı?)

Sorun sadece adalette hukuk sisteminde değil tabii sorunun kaynağı aslında parlamento da. Sorunun kaynağı aslında meclis. Benim şöyle bir iddiam var: Özellikle Parlamenter demokrasilerde veya modern hukuk devletlerinde en politik olması gereken kurum meclis. Kanaatimce

en apolitik kurum ne yazık ki meclis. Bunun için sorunlarımızı çözemiyoruz. Bugün siyasi partiler yasası, seçim yasası, %10 barajı vs. hepsi de antidemokratiktir.

Burada ilk defa söyleyeceğim bu parlamento artık bir hukuk yaratamayacaksa aslında, cezaevlerinde o siyasi grupların hepsinin temsilcisi var, hepsinden 2 kişi seçsinler. Mesela Hizbullah'tan, İbda-C'den yargılananlar var, yani sosyalistler, Kemalistler, ulusalcılar, askerler içeride. Bütün gruplardan var aslında içeride. Şiddete bulaşmamış o insanlardan bir grup oluşturup bakın, nasıl bir yargı, nasıl bir hukuk sistemi istiyorlar. Onlar bir süre çatışsın, siyasal olarak ve sonunda uzlaşsınlar. Rahatlıkla üretebilirler. Parlamentoda böyle bir şey yok. %10 barajının olduğu bir ülkede bu siyasal grupların hiçbiri kendini siyaseten temsil edemiyor, bunların hiçbirinin rolünün olması mümkün değil. Çoğunluğu da geçelim siyasal iktidarın lideri ne diyorsa o bir anda hukuka dönüşüyor. Bugün sayın Erdoğan hava limanında bir açıklama ile diyor ki; şunu yapacağız, ertesi gün mecliste kanun- hukuk olarak ortaya çıkıyor ama buna gelip de bu hukuk bütün toplumun bütün halkın hukukudur diyemezsiniz. Özellikle siyaseten çatışmayı önemsiyorum. Bir kere şunu kabul etmek lazım uyumdan ne adalet doğar, ne hukuk doğar. Sınıfsız - kaynaşmış toplum. Böyle bir toplum yok bu tamamen toplumun ve demokratik, meşru siyasetin inkârıdır. Aksine o siyasal gruplar çatışacak. Çatışabilmek için de öncelikle bilinir olmanız lazım. Bugün açıkça ortaya çıkıp sosyalist bir grubum ben, Alevi bir grubum, diğeri çıkıp ben şeriatı savunuyorum, bir grup rahatlıkla çıkıp kendini ifade edebilmesi, etmeli ki çatışma karşılaşma olsun. O karşılaşmanın yeri de en başta meclistir ama mecliste karşılaşamıyorlar ki zaten bu yüzden ceza evinde karşılaşiyor hepsi. Bu yüzden inşa etmeniz çok zor.

Bütün siyasal gruplar için geçerli. Hiç kimse aslında kendisini ifade edemiyor. Belki %10'luk baraj 3-4'lere inse daha çok siyasal grup kendini ifade edebilir. Bugünkü hukuktan daha ileri, daha ortak bir hukuk ve yargı inşa edilebilir. Yani o alanlarda da ciddi sıkıntılar var. Zaten asıl sıkıntılar siyasette olduğu için bütün sorunlarımız mahkeme salonlarında. Ne aklınıza gelirse hepsi mahkeme salonlarında çözülüyor. Aslında çözülmüyor.

Soru:

(Temsil oranı %85 gözüktüyor. Avrupa standartlarında iyi bir oran. Evrensel adalet normlarına nasıl ulaşabiliriz? Türkiye'ye uygun bir model nasıl oluşturulur, hasar tespitini herkes yapıyor, çözüm nedir?)

Bu %85 şöyle; %10 barajını dayattığınız zaman Kürt siyasal hareketini bir kenara bırakıyorsunuz. Keşke diğer gruplar da Kürt milletvekilleri gibi bağımsız olup meclise girseydi. Bu barajı aşamadığınız zaman AKP'ye yaklaşıyorsunuz. Yanaşmazsanız dernek olarak marjinal kalıyorsunuz.

Şimdi biz sorunu tespit ettik öncelikle bu sorunun çözülmesi lazım. Bugün siyasal iktidar olarak, halkınıza yargıda bir çete bir örgütlenme var. Kurgulanan, planlanan davalardan dolayı

mahkûmiyetlerden bahsediyorsunuz ki birçok dava örneğini incelemiştir gerçekten kurgulanan davalar. Eğer siz çete var diyorsanız, bunun peşini bırakamazsınız gerçekten var mı yok mu bunu açığa çıkarmalısınız. Bunun için yolsuzluğun üzerine gidilsin, bir taraf diyor ki bırakalım yargı yolsuzluğun üzerine gitsin. Biz de diyoruz ki ‘yargının kendisi yolsuz’ diyoruz. Bir yandan yargıyla bir yandan yolsuzlukla mücadele edilmeli.

Bir öğrenci:

(Ortada bir fiil olmalı soruşturulabilsin.)

Yargı yönünden önerimiz Türkiye’deki bütün siyasi partilerden temsilciler alın, bunu siyasal iktidara söylüyoruz. Yargı içindeki örgütlenmelerden de temsilciler alın, hukuk örgütlenmelerinden temsilci alın. Bu temsilcilerden şeffaf bir şekilde tasfiye kurulu oluşturulsun, bunu yasayla kurarsınız. HSYK’yı bu şekilde tasfiye edersiniz. Diğer taraftan yolsuzlukla ilgili deliller kaybolur deniliyor. Bu zamanda artık delil kaybolmaz. Yargıda çete var, yolsuzluk var diyorsanız, bu yolsuzlukları toplumsal bir meşruiyet sağlayarak çözeniz mümkün değil. Osmanlı hukukunda “Hal Şahitleri” diye bir müessese var. Çok iyi işlev görüyor. Hiç mi toplumda güvenilir, farklı siyasal düşüncelere sahip insanlarımız yok. Böyle bir kurul oluşturabilirsiniz. Bu kurul şeffaf bir şekilde toplumu da bu sürecin içine katarak denetleyebilir, ortaya koyabilir. Bizim önerimiz yargı ve ekonomideki sorunları. Aslında ekonomideki yolsuzluk da kapalılıktan ve kayırmacılıktan kaynaklanıyor. Yargıdaki sorunlar da kapalı olmaktan, şeffaf olmamaktan, siyasal kayırmacılıktan kaynaklanıyor. Şeffaf bir şekilde bu süreçleri yönetmeniz lazım. Bugün bir yasa çıkarıp bütün HSYK üyelerini değiştir, bütün o kadroyu akademi-deki bütün o kadroyu çıkar yerine kendi kadronu getir hiçbir şey çözemez.

Danıştay, Yargıtay, Anayasa Mahkemesi, YSK bunların bütünü lağvetmeniz lazım. Yani bugün yolsuzluk mu, getirip 2 tercihin arasına koyarsanız asıl sorun yargı. 51 üye 160 üye şimdi 40 yaşlarında ve 65 yaşına kadar orda. Sürekli bu sorunları yaşayacaksınız. 20- 25 yıl.

Bir öğrenci:

(Her şeyi siyaset meclis dizayn ediyor. Yargıda görev alacaklar sivil toplumu iyi bilmeli. Sivil toplumun asıl görevi hukuk denetmenliği. Siyaset bunu öngöremiyor. 18 yaşında seçiliyor vatandaş. Aktif mücadele, sivil toplumu, sokağı, ekonomiyi bilmiyor. Oradaki bürokratların esiri oluyor bu insanlar. Sadece yargı değil sistem sorunu olarak algılanmalı).

Özetle 12 Eylül 2010 referandum öncesi yargı bilmiyor, meclis kanun filan yapmıyor. Kanunu meclis yapmıyor. Bürokrasi, bürokratlar yapıyor. Bizim önerimiz; HSYK’daki, Bakanlık-taki bütün hâkim savcılarını kürsüye gönderin. 2000 - 2500 kişi Ankara’da görev yapıyor, adli-yede değil. Sadullah Ergin’e söyledik ve söz verdiler, mantıklarına yattı. Adalet Bakanlığına da 500-600 hâkim savcı kişi çalışıyor. Diğer hâkim ve savcılarının bineceği servisten, yiyeceği yemekten sorumlu, Adalet Akademisi’nde adayların yatacağı yataktan sorumlu hâkim var, lojmanlardan sorumlu hâkim var. Bunlar hâkim. Ben de kürsüde bir sürü sorunla karşılaşyo-

rum; vatandaş, müfettiş vs. Bu rakam bugün eskisinden de daha fazla. Kürsüde bir yandan hâkim ve savcı yok, gerçekten yok, iş yoğun. Bunları kürsüye gönderin, uzman alın. Sosyal hizmet uzmanı, psikolog, otelci, aşçı alın niye hâkim alıyorsunuz. Bunlar yanlış dedik. Hem kürsüyü rahatlatırsınız. Bir yandan dedik ki lojmandan sorumlu birine hâkim adı altında 6.000 - 7.000 TL maaş veriyorsunuz. Maliye politikası bakımından da sıkıntılı. İlla da bir hâkim olması gerekmiyor, olmamalı da çünkü mesela kimse dosya okumuyor, sadece tetkik hâkimi okuyor. Sadece 1 üyeye anlatıyor. Hakikaten hak verdiler bize. Ama herkes kendi adamlarını götürecektir ya, kadro daha da şişirildi. 3000-3500 kişi merkezde. HSYK, Yargıtay, Danıştay değil sadece. Sizi Başbakanlığa alıyor. Herhangi bir üniversitede hâkim adı altında uzman olarak çalışıyor. 3500 kişi az değil ve bunlar toplumu da bilmiyor. Örneğin; Adalet Bakanlığı yargı - adalet politikalarının üretilmesi gereken bir yer; hâkim bilmiyor ki, hâkim toplumu bilmiyor. Hâkim ve savcıların yaşamları lojman- servis-adliye - tekrar lojman. Yaz tatillerinde yine hâkimlerin gittiği tatil yerleri. Kamplardan ibaret bir yaşam. Adeta subayların yaşamı neyse Türkiye'deki hâkim ve savcılarının da yaşamı odur. 18 yaşını bitiren gencin seçiminden bahsediyorsunuz. 22-23 yaşında birine cübbe giydiriyorsunuz, cübbe giymekle anında hâkim oluyoruz ve yıllarca öyle gidiyor. Ben mesleğe başlamıştım; çek görmedim, hakikaten görmedim. İddia ediyorum birçoğu da görmemiştir. Siz apartmanda apartman toplantısına katılmamışsınız yani yaşamı da bilmiyor. Eskiden mesela 3-4 yıl kadar önceydi yeni değişti sanırım, 30 yaşını dolduran bu ülkede hâkim ve savcı olamıyordu, üst limit koymuşlardı. Halbuki en az bir 30 yaş olmalı. Bir çok ülkede 35-40 yaşında ancak hâkim oluyor. 24-25 yaşında hâkim olabilir miyim, yaşamı toplumu hiçbir şekilde bilmiyorum. Ne oluyor, güç ilişkisine bakıyorum. Ben HSYK'yı memnun edersem Danıştay'ı Yargıtay'ı memnun edersem kararım doğru. Toplumdan gelecek taleplere bütünüyle kendinizi kapatıyorsunuz.

Bir öğrenci

(Derneğin Akademideki eğitimle ilgili söyleyeceği?)

Cemaat grubunun kadrosunu yasayla gönderip kendi kadrolarını getirmeyi düşünüyorlar. Biz yargıda akademi olamaz diyoruz. Batı da akademi askeri kurumlara özgüdür. Akademi yargıda olmaz. Hep böyle lağvetme-kaldırma... Bir arkadaş dedi ki; 'Bu kurumları lağvetmeye ne kadar meraklısınız.' Yargı da akademi olmaz, tek tipleştiriliyorlar. Avukatlıktan hâkimliğe geçenlerin yakında kurası çekildi, arkadaşlarınız başladı, onların bir çoğu sizinle görüşmeyecek, göreceksiniz. Sizlerin de yakından tanıdığı bir arkadaşımız avukatlıktan hâkimliğe geçti. Ben ona akademiye gitmeden önce bunları anlatırken 'komplo teorileri bunlar' derdi. HSYK seçimlerini kaybetmişiz ya o dönemler sanki o hınçla söylüyoruz bunları. Bu arkadaşımız akademiye gidip geldikten sonra kendisine sordum: 'ne söylüyorlar, ne diyorlar size' dedim. Bakın ne demişler: 'facebookdaki, twitterdaki bütün arkadaşlarınızı silin, geçmişinizi bir kere silin' diyorlar. "Hatta bütün bağları koparın, toplumla da bütün bağları kopar, bağımsız olun."

Bir öğrenci

(Akademi, eğitim aldığın hukuk fakültelerini yok sayma. Orada eğitim almadınız, burada öğreteceğiz diyor.)

Akademnin amacı tek tipleştirme, bütün o hukuk fakültelerindeki o renkliliği de yok ediyor. Tek tipleştiriyor sizi. Sizi toplum, siyaset düşmanı yapıyor. “Toplumla görüşmeyin”. Misal ‘avukatlarla kesinlikle görüşmeyeceksiniz’ diyorlar. Bizim zamanımızda da öyleydi. “Avukatlarla görüşürken muhakkak kapınız açık olsun” derlerdi. “Personelinizle bir şey görüşürken muhakkak kapınız açık olsun.”

2008 yılında, bizim zamanımızda, 1994’te de aynı şey öğretildi. 2008 yılında bir masada otururken 160’lardan o zaman müfettiş Ali Yıldız Bey, bir panel var oraya gitmişiz. Adayların yanında oturalım bakalım, ne yapıyorlar. Tabi o zamanlar Osman Can ile de beraberiz. Ben, Osman, Başmüfettiş Ali Yıldız da bizimle birlikte. Ben adaylara sordum; aynı şeyleri söylediler. Dedim; peki doğru mu? İlçeye gideceksiniz, toplumla görüşme onla görüşme, bununla görüşme sadece ilçe emniyet müdürü, jandarma komutanı, kaymakam, hâkim, savcı. Bir de şehir kulübü evet. Peki, bunu niçin yapıyorsunuz. Hepsi aynı şeyi söyledi, ‘tarafsız olduğunuz kadar, bir de tarafsız da görünmeniz lazım.’ Bir örnek verdim; görüntüye bakarsanız bizim yargıçların görüntüsü çok iyi. Özellikle Yargıtay’ın Danıştay’ın görüntüsü gayet iyi, gayet şık. Toplum niye güvenmiyor peki? Tarafsız gözükenizde ciddi sorun var. Demek ki görüntüden değil.

Toplum sizin kararlarınıza bakar. Tarafsızlık ancak karar ile olur. Diğer yandan toplumu tanımıyorsunuz, lakin kararın başına yazıyorsunuz; ‘toplum adına, Türk milleti adına’. Hem toplumu dışlama, aynı zihniyet “halka rağmen halk için.” Bakın bu kesinlikle yanlış. Tabi masada Başmüfettiş olunca adaylara orada farklı şeyler söyleniyor, biz farklı söylüyoruz. Mesleğe başlayınca ne yapıyoruz, müfettiş de var, halen aynı, bütün hâkim ve savcılarının %99’u bunu yapıyordur. Bizi denetlemeye bir müfettiş gelince kendi hukuki uygulamalarımızdan, işlemlerimizden ziyade şekil. Acaba o müfettiş hangi zihniyette? Eskiden gelen müfettiş gerçekten dindar ise inanım hâkim ve savcılar odalarında ona uygun gazete bulundurdular. Okuduğumuz kitabı dahi gizleriz. Anında görüntüyü kurtarmaya yönelik. Çünkü müfettiş gelip 5 dk beni görecektir o 5 dk içinde performans değerlendirme formunu dolduracak ve bütün o sorularda aslında siyasaldır. Tamamen benim görüntüme bakacak görüntüme uygun şeylerle dolduracak. Size bu öğretiliyor, yarın sizde müfettişlere karşı böyle davranacaksınız. Aslında bu hastalıklı bir ruh hali. Ben hâkim olarak müfettişten siyasal düşüncemi gizliyor eğer çekiniyorsam hem hastalıklı bir ruh hali hem kendimi gizlediğim için toplumun aslında beni denetlemesini de engelliyorum. Anayasada ‘kimse siyasi düşünce ve inançlarını açıklamaya zorlayamaz’ doğru ama açıklamak isteyeniyi de engelleme. Hele de yüksek yargıdan, yargıçlardan bahsediyorsak. Bugün bir çok ülkede 3 kuşak ötesine kadar toplum onları denetlemek için yüksek yargıçları bilmek zorunda. Çünkü toplum benim siyasi düşüncemi bilirse denetleyebilir. Benim düşüncelerimi hakikaten bir dosyada bir tarafın aleyhine ya da lehine kullandığımı

denetleyebilmesi için bilmelidir. Bir noktada bu denetim sistemi, toplumdan kopukluk, hem sizi toplumun dışına itiyor bir rahatlık sağlıyor. Diğer yandan yargıcı ve savcuyu aynı zamanda yargıç ve savcı olmaktan çıkarıyor. Çünkü bütünüyle toplumdan kopuyorsunuz.

Bir öğrenci:

(Themis heykeli adaletin temsili. Bir karikatürde; Sadullah Ergin geliyor ve gözündeki bandı kaldırıp artık çalışmanı istemiyorum gerek kalmadı ben ikimize de bakarım diyor.)

2006-2007 daha yeni Radikal de yazmaya başlayınca gözleri açık olsun mu olmasın mı tartışmasını özellikle Sami Selçuk'la yapmıştık. Adalet tanrıçası Themis'in gözleri kapalı, Roma'daki İstituta'nın ise, 'gözleri açık' dedik. Biz açık olmasından yanayız. 'Açık olsun bütün tarafları görsün, görsün de ona göre karar versin' dedik. Emin olun şimdi gözleri de açık olsa hatta geçen ÇHD davasında Selçuk Kozağaçlı'nın dediği gibi kar maskeli de olsa polisten hiçbirimizi kurtaramaz. Gulliver'in gezilerinde hani lilliputların ülkesinde 2 gözü önünde, 2 arka, sağ ve solunda 6 gözlü bir Adalet Tanrıçası şu yargıdan bizi kurtarır mı, bilmiyorum, ondan da emin değilim. Hepinize çok teşekkür ederim. Benim için çok eğitici- öğretici güzel bir ders oldu.

Bir öğrenci:

(TÜRKİYE DE YARGI YOKTUR.

BU EKSİK BİR YARGI DEĞİL

BU KÖTÜ BİR YARGI DA DEĞİL

BU YARGI DEĞİL....)

Bir öğrenci:

Kitabın 2. baskısı yakında çıkıyormuş.

Bir öğrenci:

Kapısı her zaman açıktır.)

Kapıyı da açık tutarım. Bir şey anlatayım. Bir avukat arkadaşıyla odamda oturuyoruz. Biri girdi davranışlarından avukat olduğunu anladım. Bir şeyler sormak istedi, girin, girebilirsiniz dedim. Küçükçekmece'den bir avukat arkadaş da oturuyor. Dedi ki 'bir konu soracağım', buyrun oturun, dedim. Bana dönüp dedi ki 'kapıyı kapatayım mı, açık mı kalsın.' Dedim ki, 'niçin sordunuz?' Dedi ki, 'bazı meslektaşlarınız diyor ki kapı açık kalsın'.

Bunun üzerine kendisine şöyle dedim: "oturun ben şimdi kapıyı kapatıp arkadan kilitleyeceğim, öyle konuşacağız Meslektaşlarım hasta bari siz yapmayın."